

NYHEDSBREV

Nr. 3 - 2017

Arrangementskalender

Landsskuet 2017

Holdes 29. juni – 1. juli 2017 i Herning. Følg med i nyhederne fra skuet her: <http://landsskuet.dk/>

Dyrskuer 2017

Oversigt over dyrskuerne i Danmark findes på Landbrugsinfo. Her kan de gældende sundhedsregler også findes: <https://www.landbrugsinfo.dk/kvaeg/sider/dyrskueliste-danmark.aspx>

Kåring – hvorfor?

Af Torben Andersen, afkomsinspektør, SEGES

Nu er forårets kåringsrunde afsluttet, og det er altid spændende at komme rundt og besøge avlerne. Måske særligt i år, hvor jeg har fået Limousinerne med. Det var med en vis skepsis, at jeg gik ind til den nye udfordring – men også her er jeg blevet godt modtaget. Jeg skriver ”jeg”, fordi Jacob Edstrand pr. 1. maj har valgt at prøve lykken som avlsrådgiver i svinebranchen. Jeg ønsker Jacob held og lykke – selvom jeg vil komme til at savne ham som sparringspartner.

Der er mange, som spørger – ”hvorfor skal man kåre?” – og ”hvad får jeg ud af det?” I skal kåre, fordi I har lyst til det – fordi der er nogle ting, som I mener, I kan bruge i systemet. Den avler, som går på dyrskuer, kan jo bruge det som et sorteringsværktøj – finde de rigtige dyr, som skal tages med på de forskellige dyrskuer. For det har faktisk vist sig, at de dyr, der bliver kåret højest, faktisk også er dem, der står øverst på skuerne.

Den avler, som ikke kommer på dyrskue, men som godt kunne tænke sig at se, hvordan hans egne dyr er i forhold til kollegernes. Man kan godt gå og tro, at ens egne dyr er de bedste, og så

kommer avlsinspektøren. Han bedømmer dyrene efter samme kriterier hele landet rundt, som en helt uvildig person. De resultater, som kommer ud af kåringen, kan avleren bruge i det videre avlsarbejde. I kåringsresultaterne kan man jo se plusser og minusser på de enkelte dyr i forhold til racens avlsmål. Vi skal også tænke på, at kåring indgår i avlsværditallene og i S-indeks. Så ved jeg godt, at der er nogen, der siger, at de har en ko med et lavt S-indeks, som ser godt ud og giver gode kalve. Det kan også lade sig gøre. Men ser vi overordnet på det, så viser det sig, at dem med de højeste S-indekser og højeste avlsværdital er dem, der klarer sig bedst. Så er der nogen, der spørger, hvad skal vi kåre? Jeg synes, at man skal kåre alle 1. kalvskøer og alle 3. kalvskøer. 1. kalvskøerne fordi, hvis man har brugt en foldtyr, har man en indikation af, hvordan han avler. Tag 3. kalvskøerne med, fordi det som regel er de køer, som vi vil arbejde videre med – og der er de udvokset. Der er mange, som siger, at 1. kalvskøerne ændrer sig. Det kan også være rigtigt. Det afhænger rigtig meget af kælvningsalderen og hvilken fodersituation, der er – om det er naturafgræsning eller kløvergræsmarken.

Vi kører kåringsrunde igen i efteråret – sidst i november – og jeg håber selvfølgelig, at så mange som muligt deltager.

Kælvninger forår eller efterår?

Af Per Spleth, specialkonsulent, SEGES

Der er ofte en drøftelse mellem kødkvægsproducenter, om deres køer skal kælte i foråret, efteråret eller spredt over hele året.

Der er forskellige fordele og ulemper ved det ene fremfor det andet valg. Hvad en producent vælger, er oftest individuelt og afhængigt af græsarealer, øvrigt foder, staldforhold og racevalg.

Hvis man har valgt at have en vækstrace (fx LIM, CHA, BAQ, SIM), som skal ud at afgræsse meget ekstensivt græs/naturpleje, vil jeg ofte anbefale efterårskælvninger. Der må oftest ikke tilskuds-fodres til kalvene på disse arealer, og græsset er af for ringe værdi for både ko og kalv til hhv. høj mælkeydelse og god tilvækst. Hvis køerne kælder i perioden 15. oktober til 15. december, kan kalvene fravænnest ca. 15. april – altså før udbinding.

Selvom det ikke er traditionelt fx at fravænne de sidstfødte kalve ved 4 mdr. alderen, så ved vi, at det kan fungere fint. Det vil fortsat være en god idé at få ko og kalv separeret, men med synlig kontakt, i en uges tid, inden køerne sættes på græs.

Hvis man har valgt at have en ekstensiv race, som fx GAL og SHK, vil det være naturligt, at de kælder om foråret, og at kalvene går med køerne på græsset. Hos disse racer går køerne ofte ude om vinteren, og derfor vil kælvninger i det sene efterår være en udfordring. Det vil fx kræve tilskudsfodring, hvis mælkeproduktionen skal holdes oppe. Så kælvninger i marts-april vil oftest være at foretrække her.

Har man "mellemracer" som fx ANG og HER, kan man tage lokale hensyn og vælge enten forårs- eller efterårskælvninger.

Det anbefales at få beregnet, hvad der er mest optimalt i din besætning.

Fordele og ulemper med kælvning i efteråret (oktober-december) kontra forår (marts-april)

Fordele	Ulemper
Kalve skal ikke med på græs – bedre tilvækst hos kalve, ingen parasitter (leverikter)	Kun køer på græs. Køer med kalve "pynter" på græs
Ingen foldtyr på græs. Mulighed for inseminering i januar-februar, hvor køer er på stald. Husk 16 timers godt lys, og at de skal være godt dækket ind med vitaminer/mineraler.	En del synes, det er nemt at lukke foldtyr til køerne 1. juni – og så går det nemt med løbninger
Goldkøer kan nemmere "tvinges" til at lave god naturpleje. Så billigt foder fra 15.4 til 31.10 er målet	Lidt mere foder til køer med kalv om vinteren
Tyrekalve kan udnytte "tom" stald om sommeren eller sælges til Feedlot	Nogle ønsker, at alle dyr skal 100 % på græs fra maj til oktober, så man kan holde "fri" fra stalden
Nemt at øremærke kalve, der fødes på stald	
Nemmere hegning, da småkalve ikke skal holdes inde?	

Kan opfedning af krydsningskvier være et alternativ til ammekøer med kalve?

Af Per Spleth og Mogens Vestergaard, SEGES

Der bliver i dag brugt meget kødkvægssæd til indkrydsning hos de malkekøer, som der ikke ønskes produceret kælvekvier på. Der fødes derfor både krydsningstyre- og krydsningskviekalve af både stor og Jersey-morrace, som skal anvendes til kødproduktion. Det går fint med at indsætte krydsningstyrekalvene i den mere intensive fodring hos slagtekalveproducenterne. Men en del af de slagtekalveproducenter, der køber tyrekalve hos mælkeproducenter, har ofte ikke så gode forhold til at opfede disse krydsningskvier. Fodring og opstaldning samt optimalt slagtetidspunkt vil være anderledes for krydsningskvier end for tyrekalve.

I 2017 forventes der født op mod 30.000 af disse krydsningskvier i Danmark. De er oftest krydsninger af malkerace og en vækstrace (fx BLÅ, CHA, SIM, BLQ, LIM). Krydsningskvierne har et relativt godt vækstopotential, og hvis de fodres intensivt, kan de vokse 1.100 g/dag. Fodres de intensivt, vil deres foderudnyttelse dog blive væsentligt dårligere end tyrenes – især i alderen 8 til 12 mdr. En alternativ opdrætning vil være at fodre dem mere ekstensivt. På stald vil de vokse ca. 1.000 g/dag. Hvis de skal på græs i sommerhalvåret, vil tilvæk-

sten falde til 700-900 g/dag. Her er regnet med en fornuftig afgræsning på omdriftsarealer. Hvis krydsningskvier på fx 8-10 mdr. kommer ud på ekstensivt græs, vil det være svært at holde en tilvækst på 700 g/dag, uden at der suppleres med andet foder fx majsensilage eller valset korn. Her skal man dog være opmærksom på, om suppleringsfodring er tilladt på de ekstensive græsarealer. Med suppleringsfodring vil de også kunne vokse 8-900 g/dag.

Krydsningskviekalve kan indkøbes til ca. 2.000 kr., når de er 2½ mdr. gamle og fravænnet mælk. Kvier skal slagtes, inden de bliver 16 mdr., for at opnå slagtepræmie på ca. 750 kr. Hvis ikke denne præmie opnås, vil det være svært at lave en fornuftig økonomi i denne produktion. Hvis de fodres intensivt, kan de normalt opnå 300 kg slagtet inden 16 mdr., så de 265 kg i eksemplet har taget højde for den 10-15 % lavere vækst i et mere ekstensivt system.

Så har du jord, der egner sig til afgræsning med krydsningskvier, og kan du lave godt grovfoder til vinterfodring, kan du regne på, om det vil være bedre at sælge de rene kødkvægstyrekalve ved fravænning. Herved undgår du intensiv fodring og opstaldning af tyrekalvene og kan i stedet fokusere på krydsningskvier og afgræsning samt mere ekstensiv fodring i vinterhalvåret – som for dine ammekøer.

Økonomi i opfedning af krydsningskvier(vækstrace x DH) 2017				
Afgræsning maj-okt., når de er over 8 mdr.				
Parameter	Værdi af kalv 2,5 mdr.	15,8 mdr.		
Levende vægt	100	475	940 g tilvækst pr. dag i gn snit	
Slagtevægt		265		
Indkøb af 2,5 mdr. kalv på 100 kg (maj 2017)	2000			
Klassificering		6,5		
Pris pr. kg slagtet incl. efterbetaling		25,00		
Slagteværldi		6625		
Slagtepræmie		750		
Udgifter				
Foder 100-475 kg = 6 FE/kg tilvækst X 1,30 kr./FE		-2925		
Afgræsning i ca. 6 mdr. hvis muligt				
Vinterfodring med græsensilage/majs/vaset korn				
Strøelse vinter		-400		
Dyrlæge/medicin		-100		
DB kr. i alt på 400 dage opfedning		1950		
DB kr./foderdag		4,88		

Kilder: SUMMER (Produktionsøkonomi ved økologisk opdræt af Holstein tyre og Limousine x Holstein krydsningstyre og -kvier i et græsaseret produktionssystem) og krydsningsforsøgene på Danmarks Kvægforskningscenter.